

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

IDŐSEK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/33/5/2017

MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2017. NOVEMBER 9. 11.30

Helyszín: 1054 Budapest, Akadémia u. 3. Klubterem

Időpont: 2017. november 9. 11.30

Tárgy: Idősek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Beneda Attila, család és népesedéspolitikáért felelős helyettes államtitkár, az ülés elnöke köszöntötte a TMCS ülés résztvevőit, jelezte, hogy vidéki programja miatt 12.30-kor az ülés vezetését átadja Hulák Zsuzsanna főosztályvezető asszonynak, és ismertette a napirendet. A résztvevők a napirendet elfogadták. **Dr. Beneda Attila** beszámolt róla, hogy 2017. október 18-án Miniszterelnök Úr részvételével ülésezett az Idősügyi Tanács, melyen megszülettek a jövő évi nyugdíjakkal kapcsolatos döntések. November 1-én megvalósult az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Magyar Államkincstárba való integrációja. Az első napokban fennakadás nem volt, az operatív, az informatikai és a személyügyi hátterek kellő előkészítéssel – Mészáros József kormánybiztos irányítása alatt – zajlottak. Elmondta, hogy Mészáros József főigazgató urat Miniszterelnök Úr a Magyar Államkincstár elnökévé nevezi ki. **Dr. Beneda Attila** jelezte, hogy **Ferenczi Andrea** a 2. napirend előadója csak szakmai használatra néhány fotót készítene az ülésről. A résztvevőknek nem volt kifogásuk a fotók készítése ellen.

1. napirend: Időseket érintő betegjogok és ellátottjogok érvényesülésének tapasztalatai a jogvédelmi képviselők munkájának tükrében

Erhardtne dr. Gachályi Anikó az Integrált Jogvédelmi Szolgálat főosztályvezető-helyettese előadásának elején bemutatta jogvédelem fejlődését. A betegjogi képviseleti rendszer 2000-től, az ellátottjogi képviseleti rendszer 2004-től működik Magyarországon, mindkettőt törvény hozta létre. 2012-ben alakult meg az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ (OBDK). 2017. január 1-én került az EMMI-be és lett a neve Integrált Jogvédelmi Szolgálat. Az Integrált Jogvédelmi Szolgálat munkatársai között

betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi szakemberek is vannak. A kapcsolódási pont a szociális ellátásban van, amelyben a szakterületeknek lehetőségük nyílik az együttműködésre. A szociális részen főleg az ellátottjogi képviselők, és ahol szakosított ellátásban lévő gyermekek vannak, ott gyermekjogi képviselők tevékenykednek. Általában az ápolást, gondozást nyújtó, bentlakásos intézményekben, ahol egészségügyi szolgáltatás nyújtására működési engedéllyel rendelkezik az intézmény, ott a betegjogi képviselő elérhetőségét is ki kell tenni. Az ellátottjogok és betegjogok rendeltetése az emberi jogok érvényesülésének biztosítása, sajátos, gyakran kiszolgáltatott helyzetben. A betegjogok és az ellátottjogok is törvényben foglaltan működnek. Az egészségügyi terepen a betegség megszüntetése, illetve az egészség védelme a cél, ahonnan a beteg hazamegy. A szociális ágazattal kapcsolatban **Erhardtné dr. Gachályi Anikó** kiemelte, hogy az ellátottnak ez a terep az otthona, melyet az egészségügyi ellátórendszer próbál külön kezelni a hazabocsajítás tekintetében. Előadásában beszélt az ellátotti- és a betegjogok feladatáról és rendeltetéséről. Fontos olyan garanciális jogok biztosítása, amelyek az alapvető jogok biztosítását lehetővé teszik. Cél az egyensúly megteremtése a szociális intézmények és az ellátottak, az ellátott és az ellátó személyzet, illetve az egészségügyi szolgáltatók és az igénybevevők, a beteg és az orvos között. Az egészségügyi terepen az egyensúly megteremtése a kiszolgáltatottság mértékét, az orvos-beteg között lévő függőségi viszonyt csökkenti (pl. a tájékoztatással). A betegjogok és az ellátotti jogok területén végighúzódik az emberi méltósághoz való jog, amely sérthetetlen, de bizonyos esetekben korlátozható. Ezek korlátozó intézkedések során valósulnak meg, amelyeknek szigorú szabályai vannak. E tekintetben a szociális törvény visszautal az egészségügyi törvényre, ezért elindult egy ágazatközi kezdeményezés a közös szabályozás kialakítására. Az ilyen intézkedések dokumentáltsága nem megfelelő, de a fogalmi rendszere sem mindig tisztázott. A megfelelő egészségügyi ellátáshoz való jog alatt a folyamatosan hozzáférhető, az egyenlő bánásmódnak megfelelő egészségügyi ellátást értjük. A megfelelő szót a jogalkotó arra használja, hogy a szakmai protokollok mentén, az indokolt mértékben és szükségességig, az adott beteg állapotának megfelelően, az egyéni szükségletek mentén történik az ellátás. Mindkét területet érinti a tájékoztatáshoz való jog. A tájékoztatás az önrendelkezési jogunk alapja. A betegségek esetében és az idősellátásban is könnyen megvalósulhat az internetes tájékozódás, de széles körben rendelkezésre állnak tájékoztató, információs anyagok is. A kapcsolattartás jogának szabályozásával kapcsolatosan elmondta, hogy gondot okoz, ha szociális intézményből kerül egészségügyi intézménybe az idős ember, a gondnokok nehezen fellelhetőek, illetve nem nyújtanak kellő segítséget. Problémát okoz, ha cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvő képes beteg esetében invazív beavatkozásra kerülne sor. Ha a gondok nem teljesíti megfelelően a feladatait, akkor is fordulhatnak az ellátottjogi képviselőhöz az ellátottak. A szabad mozgáshoz való jog, az intézmény elhagyásához való jog az egészségügyben azt jelenti, hogy ha véget ért a fekvőbeteg intézményi elhelyezése, lehetőség szerint 24 órával előtte tájékoztatni kell a beteget, vagy adott esetben a hozzátartozót. A bentlakásos intézménybe hazatérőnek sem mindegy, hogy hogyan érkezik haza, az intézménynek is tudnia kell róla, hogy a fogadtatás megfelelő módon történjen. A demencia kórkép jelenleg pszichiátriai kórképnek minősül. A szakma Magyarországon is elindult abba az irányba, hogy a demencia nem feltétlenül pszichiátriai kórkép, a kezelési módja tekintetében sem. A biztonságához való jog a bentlakásos intézményben jelentheti az akadálymentesség kérdését is. Mindkét területen közös a

panaszjog gyakorlása. A betegjogok tekintetében ma Magyarországon 18 helyre lehet panasszal fordulni. Ellátottak jogai esetében a panaszjog gyakorlására az intézményen belül az intézmény vezetőjéhez lehet fordulni, amelyre 15 napon belül választ kell kapnia, amellyel ha nem elégedett, 8 napon belül fordulhat a fenntartóhoz. A speciális csoportok – elsősorban a fogyatékos személyek – esetében **Erhardtné dr. Gachályi Anikó** felhívta a figyelmet az önrendelkezés jogára. Döntési késztetését és képességét tiszteletben kell tartani, egy ellátotti intézményben nem szabad gyerekként kezelni őket, megoldani helyettük a problémát. A kitagolásokkal ezen lehet majd segíteni, hiszen ott családi környezetben, nagyon sok feladatot egyedül kell ellátniuk, így az önrendelkezési jogukat vissza fogják nyerni az ellátottak. **Erhardtné dr. Gachályi Anikó** beszélt a terepeken adódó különböző sérelmekről, konfliktusokról. Elmondta, hogy az ellátottak közti konfliktus helyzeteket nehezebb feloldani, mint az ellátottak és ellátók közötti konfliktusokat. Okozhatnak konfliktust a meglévő jogszabályok, illetve a jogszabályok hiánya, adott esetben a házirendek. Amennyiben a mindennapi élet felülírta a jogszabályokat, akkor jogszabály-módosító javaslatokkal lehet fordulni a jogalkotók, illetve a különböző minisztériumok felé. **Erhardtné dr. Gachályi Anikó** hangsúlyozta, hogy az Integrált Jogvédelmi Szolgálat nem hatóság. Voltak ilyen trendek az elmúlt években az ellátottjogi képviselők viszonylatában, de szeretnék megőrizni a segítő szerepkört. Legfontosabb a béketeremtés, konszenzus megteremtése, a mediáció eszközeit használva igyekeznek mindkét félnek megfelelő megoldási javaslatot adni. Kiemelte, hogy az intézményi jogviszonynak sem a keletkezésével, sem a megszüntetésével, sem az áthelyezésével kapcsolatban az ellátottjogi képviselő nem tud eljárni. Hangsúlyozta, hogy az Integrált Jogvédelmi Szolgálat is célul tűzte ki a közös komplex jogvédelmet, mindhárom jogvédelmi terület összefogásával. A betegjogokkal kapcsolatban felhívta a figyelmet a megkeresések – nem csak panaszos ügyek – számára, ami 2016-ban 14183 db volt. Ez az egyre növekvő szám mutatja, hogy az Integrált Jogvédelmi Szolgálat ismert, szükség van rá. Az Integrált Jogvédelmi Szolgálat létszáma 22 fő. **Erhardtné dr. Gachályi Anikó** a 2016-os adatok alapján bemutatta a megkeresések százalékos eloszlását. A megkeresések három leggyakoribb témája a megfelelő egészségügyi ellátás, az emberi méltóság, valamint a tájékoztatáshoz való jog. Kiemelte a jó gyakorlatok bevezetésének fontosságát, beszélt a kórházi szociális munkások szerepének jelentőségéről, ők hidat jelentenek az időotthonok és a kórházak között. A létszámuk növekedése figyelhető meg. Kiemelte, hogy a bentlakásos intézmények esetében vezetnek a a korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos panaszok. Az önrendelkezési jog kapcsán kiemelte az egyéni ruházat fontosságát. A gyakorlatban tapasztalt problémák között a tárgyi feltételek hiányát emelte ki. Kitért az étkezés témájára, a panaszok között megjelenik a minőség, a mennyiség, a változatosság, illetve a diéta biztosításának kérdése is. Ebben a témakörben a jogvédelmi képviselők nagy lépéseket tudtak tenni mind az alapellátásban, mind a szakosított ellátásban. A jogvédelmi képviselő segítő szerepkörben van, a kialakult konfliktust segíthet feloldani. Amennyiben egyéni panaszra kerül sor, segíti megfogalmazni a panaszt, illetve meghatalmazás útján képviselheti is a beteget a hatóságok előtt. Elmondta, hogy erre vonatkozóan egy ombudsmani állásfoglalást kaptak nemrégiben. Az ellátottak, az ellátók és a jogvédelmi képviselők részéről is az a cél, hogy ismerjék az Integrált Jogvédelmi Szolgálatot. A betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselők a kihelyezett képzések és tájékoztatók során az ellátotti és betegjogokról, a megvalósulásukról, illetve a törvényi változásokról tájékoztatják a

dolgozókat, hogy a napi tevékenységükbe be tudják építeni. A jogvédelmi képviselők feladata is ez, bővítse a jogismeretet, ahol szükséges, erősítse a jogtudatosságot annak érdekében, hogy olyan panaszkezelési mechanizmus alakulhasson ki az alternatív vitarendezések kapcsán, amelyek elmennek az egyeztető eljárások irányába, hogy a közvetítői eljárások, illetve a permentes eljárások meghonosodhassanak. A végső cél a színvonal emelése, nemcsak az Integrált Jogvédelmi Szolgálat működésében, hanem az ellátórendszer működésének fejlesztéséhez is hozzájárulnak. **Erhardtné dr. Gachályi Anikó** előadása végén Thomas Mannt idézte: „Törvények, melyeknek nem szereznek érvényt, megszűnnek törvények lenni, és jogok melyeket nem védenek meg, eltűnnek.”

Beneda Attila megköszönte az átfogó előadást. Elmondta, hogy biztonságosabb a helyzet, mint az ODBK létrejötte előtt, ebben az irányban érdemes tovább dolgozni és fejleszteni.

Csikós Tímea az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselőjében megköszönte a magas szakmai színvonalú előadást. Elmondta, hogy a betegjogokat és az ellátottjogokat érintő ombudsmani gyakorlat és tapasztalatok megegyeznek az elhangzottakkal. Ez azt igazolja, hogy ugyanaz a cél, ugyanazokat a problémákat tárják fel. Azonos az az objektív zsinórmérték, amely az emberi jogok érvényesüléséért folytatott munkájukat jellemzi. Ezt érzékelik a mindennapokban is, az AJBH munkatársai számára megnyugtató a tudat, hogy ha a bentlakásos intézményekből vagy az egészségügyi szolgáltatást igénybe vevő személy részéről érkezik panasz, és az ügy körülményei olyanok, akkor minden esetben nyugodt szívvel bátoríthatják a panaszosokat arra, hogy az ellátottjogi, vagy betegjogi képviselőhöz forduljanak. Tudják, hogy magas szakmai színvonalú és empatikus segítséget fognak kapni a jogvédelmi képviselőktől.

Tóth Ferenc a Vasutas Nyugdíjasklubok Országos Szövetsége képviselőjében megkérdezte, hogy a jogvédelmi képviselők vidéken hogyan érhetőek el.

Erhardtné dr. Gachályi Anikó elmondta, hogy a törvény, illetve a vonatkozó rendelet értelmében minden intézményben, jól látható helyre ki kell helyezni az elérhetőségeket. A jogvédők telefonon munkaidőben érhetőek el, de a munkaidő után érkező hívásokat másnap visszahívják. E-mailben folyamatosan fogadják a megkereséseket és egy napon belül felveszik a kapcsolatot a megkeresővel. A 100 férőhely feletti bentlakásos intézményekben heti rendszerességgel tartanak fogadóórát, a kisebb létszámú intézményekben havonta vagy negyedévente. E mellett az alapszolgáltatásban is részt vesznek. A betegjogi képviselők huszonketten, az ellátottjogi képviselők tizenheten vannak. Konkrét esetfelvetésre válaszolva bátorította az érintettet, hogy keresse fel az adott intézmény betegjogi képviselőjét. A jogvédők az intézményektől függetlenek, az Integrált Jogvédelmi Szolgálat egy teljesen különálló intézmény.

Beneda Attila kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy az Integrált Jogvédelmi Szolgálat független szervezetként jött létre. A háttérintézményi integráció során a Miniszteri Kabinet irányítása alá került éppen azért, hogy az ágazatokkal se legyen direkt kapcsolata. Tapasztalatai szerint is ki van függesztve az intézményekben az elérhetőségük és a honlapon is megtalálhatóak.

Sütő Teréz az Idősek Európai Háza Alapítvány képviselőjében megkérdezte, hogy készült-e felmérés arra vonatkozóan, hogy mennyire veszik figyelembe az Integrált Jogvédelmi Szolgálat javaslatait. Elmondta, hogy a közelmúltban a „Változások az Idősellátásban! Méltósággal megöregedni” című konferencián is sok panasz merült fel. Ezek közül kiemelte a betegszállítás problémáit.

Erhardtné dr. Gachályi Anikó elmondta, hogy az egyéni panaszkezelések során az ellátott vagy a beteg fordul a jogvédelmi képviselőhöz, és az adott eset során érnek el bizonyos eredményt, vagy elindul egy folyamat a további jogérvényesítés irányába. Az Integrált Jogvédelmi Szolgálat tapasztalatait statisztikai adatokkal tükrözi vissza az ellátórendszernek. Az éves beszámoló készítésére kötelezettségük van, a honlapon megtalálható. A területi jogvédelmi képviselők a területen lévő szolgáltatókat felkeresik az adott ügy kapcsán és egyeztető megbeszéléseket kezdeményeznek. Az egyéni panaszból általánosságok és következtetések vonhatóak le annak érdekében, hogy az eset mással ne fordulhasson elő. Tehát az Integrált Jogvédelmi Szolgálat indikátor szerepe ez a tükörmutatás, illetve az EMMI-be történt betagozódás során már a jogszabályok előkészítésében is részt vehetnek és figyelhetnek arra, hogy a jogszabályok születése a betegjogok mentén történjen.

Beneda Attila kiemelte, hatalmas erény, hogy az eddigi visszajelzések alapján sem az ellátottak, betegek, gyermekek irányából, sem az intézmények részéről nem kaptak olyan visszajelzést, hogy az Integrált Jogvédelmi Szolgálat részrehajló lett volna. Adott szituációban a mediálás eszközeivel jó néhány alkalommal sikerült megoldani a problémákat, jogszabály alkotási javaslatokkal is tudnak élni és ezt meg is szokták tenni, annak érdekében, hogy a magyar jogrend finomodjon és a rászorulóknak emberi jogainak védelme erősödjön.

Beneda Attila elmondta, hogy ebben a ciklusban új jogalkotási folyamat már nem fog indulni. Folyamatban vannak az ONYF-MÁK integrációval kapcsolatos technikai jellegű módosítások. Beszámolt róla, hogy idősügyi, népegészségügyi, társadalomszervezési szempontból fontos, hogy Monspart Sarolta kezdeményezésére elindult egy gyalogló klub idősök, nyugdíjasok számára. Kérte mindenki segítségét abban, hogy ez a hálózat terjedjen és országos méretűvé nőhessen. **Beneda Attila** átadta az ülés vezetését **Hulák Zsuzsanna** főosztályvezető asszonynak, az Idősügyi és Nyugdíjbiztosítási Főosztály vezetőjének.

2. napirend: Beszámoló az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága (UNECE) „A sustainable society for all ages: Realising the potential of living longer” nemzetközi konferenciáról

Ferenczi Andrea a Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség elnöke beszámolt a lisszaboni ENSZ konferencia tapasztalatairól. Szeptember 20-22. között került sor a „Sustainable society for all ages: Realising the potential of living longer” című nemzetközi konferenciára, melynek magyar címe egy fenntartható társadalom, annak a felismerésével, hogy tovább élünk. Ez egy merőben újszerű megközelítése nemzetközi fórumokon is az idősödésnek. Eddig az idősödés témája kapcsán magyar és nemzetközi fórumokon is arról beszéltek, hogy az idősök általában betegek, támogatásra és ellátásra szorulnak. A konferencia a MIPAA, a Madridi Nemzetközi Idősödési Cselekvési Akcióterv regionális végrehajtásáról és annak stratégiájáról szóló 3.

felülvizsgálati és értékelési ciklust lezáró esemény volt. A Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség (a továbbiakban: MNKSZ) 2009-től egyedüli magyar civil szervezetként ENSZ-ECOSOC konzultatív státusszal rendelkezik. Elsősorban női témákkal és idős női témákkal foglalkoznak. Az MNKSZ célja, hogy rámutasson a munka és a családi élet egyensúlyának szükségességére minden korban. Az MNKSZ kilenc éve foglalkozik a „női karrier korhatár nélkül” témájával, amely hazai és nemzetközi szinten is egyre aktuálisabbá válik, előkerülnek az idősök foglalkoztatásának kérdései. A nemzetközi kapcsolatait Magyarország érdekében szeretné kamatoztatni a hasonló fórumokon való részvétellel. Az MNKSZ-t több nemzetközi szervezet kérte fel együttműködésre, 2016-ban az IMPEA, az Idősök Elleni Visszaélésekkel Foglalkozó Nemzetközi Szervezet, a UN NGO Committee on Aging, az ENSZ idősödéssel foglalkozó bizottsága, valamint Európai Unió szinten az AGE Platform Europe. Az AGE Platform Europe-ban is néhány éve merült fel az aktív idősödés és az idősök munkaerőpiaci helyzetének témaköre. 2008-ban az ENSZ Older Women’s Network Europe választotta elnökségi tagjának, mert ezzel a témával kevesen foglalkoznak. A szakmai együttműködésekben nagyon sokat tanul az MNKSZ, az EMMI-vel folyamatosan egyeztetnek, például Magyarország MIPAA kötelezettségeivel kapcsolatban. Az MNKSZ a női jogok területével is foglalkozik, ahol szintén az EMMI-vel dolgoznak együtt. 2-3 éve rendszeresen részt vesznek az Emberi Jogi Kerekasztalban, ahol szintén rengeteg tapasztalatot szereznek. Kiemelte Iván László professzor urat, aki Magyarországon felvetette az aktív idősor kérdését a hatvanas években.

A konferencia háromnapos volt, a kétnapos miniszteri konferenciát megelőzte egy civil szervezeti fórum. A civil fórumon **Ferenczi Andrea** az AGE Platform Europe szakértőjeként, **Hajós Katalin** az EMMI támogatásának köszönhetően vett részt. A civil fórum megpróbált hatást gyakorolni a miniszteri konferenciára és elérni azt, hogy a miniszteri nyilatkozatba bekerüljenek a javaslatok. A civil fórumon 160-200 fő vett részt, fő célja az volt, hogy teljes körűen elismertessék, hogy az idősök nem mindig sérülékenyek és segítségre szorulnak, hanem értékes források is, amelyek hatékonyan hozzájárulnak családjaikhoz, közösségeikhez, társadalmukhoz és a nemzetgazdasághoz. **Ferenczi Andrea** felolvasta az NGO nyilatkozat legfontosabb üzeneteit. Az NGO Fórum határozottan támogatja az ENSZ független szakértő ajánlását az idősök jogairól, hogy kötelező erejű jogi eszközt hozzanak létre az idősök emberi jogaira vonatkozóan. Felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy az idősök és szervezeteik szerepeljenek az Agenda 2030, a Fenntartható Fejlődés Célok végrehajtásában, nyomon követésében és értékelésében; olyan politikák kidolgozására, amelyek hatékonyan megakadályozzák az életkoron alapuló megkülönböztetést, az ageizmust, a becsmérlő magatartást, az erőszak és a visszaélések bármilyen formáját az idősebb nők és férfiak körében; az akadályok megszüntetésére és az idősök és szervezeteik hangsúlyosabb részvételére a kutatásban, valamint az összes rájuk vonatkozó politika nyomon követésében és végrehajtásában; az idősebb nők és férfiak méltósághoz, jóléthez, megfelelő jövedelemhez, szabadsághoz, biztonsághoz és társadalmi befogadáshoz való jogának előmozdítására; aktívan vegyenek részt az idősökkel és a civil társadalommal közösen annak érdekében, hogy teljes mértékben megvalósuljanak a jelenlegi Miniszteri Konferencián tett kötelezettségvállalások. A miniszteri konferencia megvitatta a meghosszabbodott életkorral járó lehetőségeket és kihívásokat. Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága, az UNECE szervezésében megtartott konferencián a nemzeti kormányok, a tudományos szféra, és a civil társadalom képviselői

vettek részt. A fenntartható társadalom minden korosztály számára a meghosszabbodott életkorral járó lehetőségek felismerésének témája, a MIPAA 3. ciklusának lezárása volt. A 2017-es miniszteri konferencia egy miniszteri nyilatkozat elfogadásával zárult. A nyilatkozat felvázolja a UNECE országok kötelezettségvállalásait a 2022-ig elérendő, 3 prioritást élvező politikai cél érdekében. Ezek az idősokban rejlő lehetőségek elismerése, a hosszabb munkában töltött idő és a munkaképesség ösztönzése, valamint az idősödés méltóságának biztosítása. **Ferenczi Andrea** elmondta, hogy az idősödestről szóló miniszteri konferenciáról szóló jelentés és minden egyéb anyag megtalálható a konferencia honlapján. Az MNKSZ szerepe nemzetközi konferencián egy munkacsoport moderálása és összefoglaló elkészítése volt foglalkoztatási témában. Ezt az ülést kihasználták arra, hogy Magyarországot bemutassák, megemlékeztek a 2017. évi LXXXIX. törvényt az egyes törvényeknek a közérdekű nyugdíjas szövetkezetek létrehozásával összefüggő módosításáról. **Ferenczi Andrea** beszámolt róla, hogy a konferencia előtt, májusban kihirdettek egy pályázatot poszter kiállításra, amely a konferencia kísérőrendezvénye volt. Az MNKSZ női karrier korlát nélkül projektje, amelyhez rengeteg ENSZ és EU-s segítséget kaptak, idős női körökben nagy összefogást tapasztalt, és valódi hálózat alakult ki. Erről készítettek egy posztert, amely kiválasztásra került és bemutatott a konferencián. A hivatalos megnyitón találkozott Breuer Klára nagykövet asszonnyal. A miniszteri konferencián a minisztériumot dr. Pacsay-Tomassich Orsolya helyettes államtitkár asszony képviselte, aki a méltóságban való idősödés témakörében kapott hozzászólási lehetőséget. Az esemény lezárásaként a Breuer Klára nagykövet asszony fogadást adott a zárónap estéjén, ahova meghívták a helyi magyar családokat. Az MNKSZ másik projektje, a „Magyar nőkért Magyarországon és a világban”, amely a 10. évfordulója az MNKSZ által szervezett Magyar Nők Világkonferenciájának. Az eseményen Pacsay-Tomassich Orsolya ismertette azokat az intézkedéseket, amelyek a külföldön élő magyar családokat és nőket érinti.

Ferenczi Andrea meghívta a TMCS ülés résztvevőit a „Tudásátadás – generációk összefogása a családban és a munkahelyen” című nemzetközi konferenciára a Personal Hungary 14. emberi erőforrás-menedzsment szakkiállításán. Elmondta, hogy ez a HR szakma csúcskonferenciája, az idősök foglalkoztatása, munkaerőpiacon tartása és aktivizálása témaköre világszinten is a legnagyobb téma. **Ferenczi Andrea** kérte, hogy a bemutatott prezentációt a TMCS tagjai megkaphassák, elmondta, hogy szívesen állnak mindazok rendelkezésére, akiket érdekelnek ezek a témák.

Hulák Zsuzsanna a MIPAA felülvizsgálattal kapcsolatban elmondta, hogy az itt ülő, idősöket képviselő szervezetektől nagyon sok segítséget kaptak a dokumentum elkészítéséhez. Azt kellett bemutatni, hogy a szervezetek hogyan látják a kormányzat idősüggyel való törődését, és hogy a szervezetekben milyen munka zajlik. Ennek a feldolgozása nyomán jött létre ez a konferencia. **Ferenczi Andrea** előadásában elhangzott, hogy milyen elvek mentén kell vagy lenne érdemes az idősödeket összefogni, számukra olyan életcél segíteni felépíteni. Akik idősüggyel foglalkoznak, egy dolgot tehetnek, hogy megpróbálják a jó kezdeményezéseket támogatni. Bátorította a résztvevőket, hogy keressék az MNKSZ-t a témával kapcsolatos kérdésekben, és jelezte, hogy a későbbiekben is lesz még alkalom erről a témáról beszélgetni.

Kusovszky Imréné az EMMI Nyugdíjas Bizottsága képviselőjében megkérdezte, hogy a TMCS egy korábbi ülésen az AJBH előadásában szereplő vidéki szociális otthonokkal kapcsolatos felmérés lezárult-e, van-e valami eredménye, lesz-e valami tájékoztató ezzel kapcsolatban.

Csikós Tímea elmondta, hogy ez egy európai szintű idősügyi projekt volt, amely hivatalosan decemberben ér véget. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy felkérést kapott arra, hogy a november végén Brüsszelben megrendezésre kerülő zárókonferencián a magyar ombudsman a projektben végzett tevékenységét bemutassa. Amennyiben a TMCS nyitott rá, szívesen megosztja majd a tapasztalatokat e körben is. Elmondta, hogy a projektmunka keretében a vidéki idősotthoni látogatások tapasztalatait is összefoglalják. Készülni fog egy írásos összegzés is, valószínűleg jelentés formájában. Amint ez elkészül, megküldik a TMCS tagjainak.

Semmelweis Ferenc a Nyugdíjasok Szociális Fóruma képviselőjében beszámolt egy tanácskozásról, amelyet a XI. kerületi önkormányzat szervezett, az országos gyalogló idősklub elindításáról szólt. Elmondta, hogy Monspart Saroltával és Illés Boglárka ifjúságpolitikáért és esélyteremtésért felelős helyettes államtitkárral arról beszélgettek, hogy a nyugdíjas klubok és a nyugdíjas otthonok hogyan tudnának bekapcsolódni ebbe a programba. Elhangzott egy ígéret, hogy amikor megalakulnak ezek a gyalogló klubok, akkor részesülhetnek valamilyen támogatásban. Megkérdezte, hogy hol tart ennek a megvalósítása, ki, milyen módon támogatja, hol kell igényelni.

Hulák Zsuzsanna elmondta, hogy ezek a kisközösségek alakulóban vannak, rövid időn belül még két vidéki helyszínen is – hasonló konferencia keretében – indítanak gyalogló klubokat. A konferenciákra működő idősügyi szervezetek, idős klubok vezetőit hívták össze. A szervező munka még folyik, az időpontok nem véglegesek. Próbálják a fedezetét is megteremteni, pillanatnyilag a nagyobb, központi rendezvények megszervezéséhez tudnak hozzájárulni. Később a civilek támogatási rendszerén keresztül fognak valamilyen módon támogatási forrást találni.

Sütő Teréz megkérdezte, hogy az idén futó programok jövőre is elérhetőek lesznek-e. Elmondta, hogy egy konferencián hallotta, hogy a 65 év feletti internet és modern infokommunikációs eszközök használatának tanulási programját nem fogják támogatni.

Chirer Zsuzsanna, az Idősügyi Osztály munkatársa elmondta, hogy a téma az NFM-hez tartozik. Elmondta, hogy a mai napon olvasott egy cikket, amely éppen a 65 év feletti részére indított programokról szólt és abban szerepelt. Megígérte, hogy utánanéző a kérdésnek.

Hulák Zsuzsanna megerősítette, hogy utána néznek a hírek, és írásban megküldik a választ a kérdésre.

Csikós Tímea kérte, hogy amennyiben az előadók hozzájárulnak, az EJMCS Titkársága az emlékeztetővel együtt küldje meg a két előadás ppt prezentációját. Az előadók jelezték hozzájárulásukat.

Hulák Zsuzsanna további hozzászólások hiányában az ülést lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető

Jóváhagyta: dr. Beneda Attila, család- és népesedéspolitikáért felelős helyettes államtitkár